

Adroddiad ar gyfer	Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru
Dyddiad	9 Tachwedd 2020
Swyddog Arweiniol	Ken Finch, Trysorydd
Swyddog Cyswllt	Graham Williams, Cyfrifydd (01492 575466)
Pwnc	Rheoli'r Trysorlys a Dangosyddion Darbodus

PWRPAS YR ADRODDIAD

- 1 Un o ofynion Cod Darbodus CIPFA ar gyfer Cyllid Cyfalaf yw bod Dangosyddion Darbodus yn cael eu monitro'n rheolaidd a bod unrhyw newidiadau arwyddocaol yn cael eu cymeradwyo. Hefyd, dan God Ymarfer CIPFA ar Reoli'r Trysorlys, rhaid rhoi gwybod i'r Aelodau ynghylch unrhyw newidiadau i fenthyciadau tymor hir a newidiadau i'r partion i gontract sydd gan yr Awdurdod.

CRYNODEB GWEITHREDOL

- 2 Roedd Strategaeth Rheoli'r Trysorlys a Chyfalaf 2020/21 wedi'i chynnwys ymhlith y papurau a ddisbarthwyd i'r aelodau ar gyfer y cyfarfod o'r Awdurdod Tân ac Achub ar 16 Mawrth 2020. Ers hynny, mae'r dangosyddion darbodus wedi cael eu diwygio ac maent wedi cael eu cynnwys yn yr adroddiad hwn er mwyn iddynt gael eu cymeradwyo.

ARGYMHELLIAD

- 3 Gofynnir i'r Aelodau gymeradwyo'r Dangosyddion Darbodus sydd yn Atodiad A.

SYLWADAU'R PANEL GWEITHREDOL/PWYLLGOR ARCHWILIO

- 4 Fel arfer, byddai'r adroddiad yn cael ei adolygu gan y Pwyllgor Archwilio cyn iddo gael ei gyflwyno i'r ATA, ond oherwydd Covid ni fu hyn yn bosibl y tro hwn.

CEFNDIR

- 5 Ystyr rheoli'r trysorlys yw rheoli llifoedd arian, benthyciadau a buddsoddiadau'r Awdurdod, ynghyd â'r risgiau sy'n gysylltiedig â'r rheini. Mae'r Awdurdod wedi benthycu a buddsoddi symiau sylweddol o arian felly mae'n agored i risgiau ariannol sy'n cynnwys colli arian a fuddsodwyd ac effaith ar y refeniw os bydd cyfraddau llog yn newid. Felly, mae llwyddo i ganfod, monitro a rheoli risg ariannol yn ganolog i reolaeth ariannol ddarbodus yn Awdurdod.

- 6 Caiff y gwaith o reoli risg y trysorlys yn yr Awdurdod ei wneud o fewn fframwaith Cod Ymarfer Rhif 2017 y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth (Cod CIPFA), sy'n mynnu bod yr Awdurdod yn cymeradwyo strategaeth rheoli'r trysorlys cyn dechrau pob blwyddyn ariannol a'i fod yn rhoi gwybod am unrhyw amrywiadau mawr.

GWYBODAETH

Dangosyddion Darbodus 2020/21

- 7 Mae'r Dangosyddion Darbodus yn cael eu gosod bob blwyddyn gan ddefnyddio'r alldro a amcangyfrifir ar gyfer y flwyddyn gyfredol ynghyd â'r rhaglen gyfalaf a amcangyfrifir ar gyfer y flwyddyn i ddod. Gan fod llithriant yn y rhaglen gyfalaf yn 2019/20, a gan fod rhaglen gyfalaf 2020/21 wedi cael ei diwygio oherwydd Covid-19, bu'n rhaid adolygu'r Dangosyddion Darbodus i adlewyrchu'r amcangyfrifon cyfredol.
- 8 Gan fod y rhaglen gyfalaf yn is ar gyfer 2019/20, mae'r gofyniad am y Ddarpariaeth Isafswm Refeniw ar gyfer 2020/21 yn is na'r amcangyfrif gwreiddiol. Roedd y gofyniad gwreiddiol yn seiliedig ar £1.5m o wariant cyfalaf yn 2019/20, ond gan fod y gwariant gwirioneddol yn is, sef £0.775m, yr arbediad yn y gyllideb refeniw yn ystod y flwyddyn o ran ad-dalu dyled gyfalaf yw £0.06m. Y gyllideb wreiddiol a osodwyd oedd £2.27m, ac erbyn hyn mae hon wedi cael ei diwygio i £2.21m.
- 9 Gan fod y rhaglen gyfalaf yn is ar gyfer 2019/20 a 2020/21, mae'r holl ddangosyddion a gymeradwywyd ar ddechrau'r flwyddyn wedi cael eu diwygio i adlewyrchu'r newidiadau. Yn nodedig, mae 'cymhareb y costau ariannu a'r llif refeniw net' wedi cael eu diwygio am i lawr er mwyn adlewyrchu'r costau is ar y gyllideb refeniw am ddyled gyfalaf.
- 10 Dyma esboniad o'r hyn mae pob Dangosydd Darbodus yn ei gynrychioli:
- Mae'r **Gofyniad Cyllid Cyfalaf** yn mesur y ddyled hirdymor sydd ei hangen i gefnogi rhaglen gyfalaf yr Awdurdod;
 - Mae'r **Ffin Weithredol** yn mesur y ddyled allanol fwyaf posibl i ganiatáu uchelfannau ac iselfannau yn y llifoedd arian; ac
 - Mae'r **Terfyn Awdurdodedig** yn amcangyfrif y swm mwyaf y gallai'r Awdurdod ei fenthycu ar sail asesiad o'r gofynion gweithredol a'r risgiau allanol.
- 11 Mae Atodiad A yn rhestru'r dangosyddion yr adroddir yn eu cylch o fewn Strategaeth Rheoli'r Trysorlys a Chyfalaf 2020/21, ynghyd â'r dangosyddion diwygiedig.

Benthyciadau

- 12 Mae'r tabl isod yn rhoi crynodeb o'r benthyciadau yr oedd gan yr Awdurdod fel yr oedd pethau ar 30 Medi 2020:

Darparwr y Benthyciad	Cyfansymiau £'000
Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus	13,791
Awdurdodau Lleol eraill	14,000
CYFANSWM	27,791

- 13 Ar hyn o bryd, mae benthyciadau byrdymor yn cael eu hadnewyddu pan fyddant yn aeddfedu, a hynny gydag awdurdodau lleol eraill yn dibynnu ar y cyfraddau llog sydd ar gael ar y pryd. Mae digon o hylifedd yn y farchnad ar hyn o bryd, i adnewyddu benthyciadau sy'n aeddfedu, neu i gael rhai yn eu lle, a hynny gydag awdurdodau lleol. Rhwng 0.01% a 0.20% yw'r cyfraddau llog cyfredol ar fenthyciadau byrdymor.
- 14 Ni chymerwyd unrhyw fenthyciadau newydd gan y Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus eleni. Mae cyfraddau cyfredol y Bwrdd yn dechrau ar 1.95% i fenthyciad am flwyddyn. Nid ydynt yn gost-effeithiol ar hyn o bryd, o gymharu â'r cyfraddau ar fenthyciadau byrdymor.
- 15 Mae'r Awdurdod wedi cymeradwyo 55% o derfyn uchaf ar y portfolio benthyciadau sy'n aeddfedu o fewn 12 mis. Y sefyllfa bresennol yw y bydd y benthyciadau gydag awdurdodau lleol yn aeddfedu o fewn 12 mis, ac ar sail y portffolio cyfredol mae'r Awdurdod o fewn y terfyn a osodwyd.

Buddsoddiadau

- 16 Er mwyn cynnal cymarebau hylifedd digonol, mae'r Awdurdod yn cadw digon o arian parod i sicrhau ei fod yn gallu talu pob ymrwymiad fel y mae'n ddyledus. Caiff arian ar gyfer hyn ei fuddsoddi am gyfnodau byr o amser.
- 17 Y prif egwyddor sy'n llywodraethu meini prawf yr Awdurdod ar gyfer buddsoddi yw diogelwch ei fuddsoddiadau. Ar hyn o bryd, mae unrhyw fuddsoddiadau yn cael eu dal am resymau llif arian, ac mae unrhyw arian parod dros ben yn cael ei ddefnyddio yn lle benthyciadau tymor hir y byddai eu hangen i ariannu'r rhaglen gyfalaf.
- 18 Roedd y strategaeth fuddsoddi ar gyfer 2020/21 yn cynnwys cymeradwyo'r meini prawf a ganlyn ar gyfer partiön i gontract:
- (1) Y Swyddfa Rheoli Dyledion yn y Trysorlys: terfyn £5m
 - (2) Awdurdodau Lleol (ac eithrio cap ar gyfraddau): terfyn £2m

- (3) Mae sgoriau da (Fitch neu gyfwerth) gan holl fanciau'r DU ac Iwerddon, a'u his-gwmnïau: terfyn £5m
Dyma'r diffiniad ar hyn o bryd:

Tymor Byr	F1
Tymor Hir	A
Sgôr Hyfywedd	Bbb

Os yw sgoriau banciau'n gostwng yn is na'r rhai sydd yn y tabl uchod, bydd y banciau hynny'n cael eu defnyddio os yw adneuron mawr yn cael eu sicrhau gan warant llywodraeth, ac os yw'r adneuron yn dod o fewn telerau'r warant.

- (4) Mae £2 filiwn o derfyn benthycu gan Gymdeithasau Adeiladu sydd â sgôr (fel ar gyfer y sector bancio).
- (5) Mae £2 filiwn o derfyn, a 9 mis o gyfyngiad amser ar y mwyaf, gan Gymdeithasau Adeiladu sydd heb sgôr ond sydd ag asedau gwerth £1 biliwn neu fwy.

- 19 Caiff yr arian dros ben ei fuddsoddi mewn dau gyfrif galw, sef gyda Barclays a'r Bank of Scotland, sy'n caniatáu mynediad at arian ar unwaith. Dyma'r buddsoddiadau a oedd gennym ar 30 Medi:

Prifswm £	Cyfradd %	Cyfnod	Benthyciwr
840,000	0.05	Galw	Bank of Scotland
1,800,000	0.05	Galw	Barclays

Cyfraddau Llog

- 20 Mae'r cyfraddau llog ar y cyfrifon galw wedi gostwng yn unol â'r gostyngiad yn y gyfradd sylfaenol. Mae'r tabl isod yn olrhain y newidiadau yn y cyfraddau llog ers dechrau'r pandemig.

Cyfrif Galw	18 Mawrth 2020 %	31 Mawrth 2020 %	30 Medi 2020 %
Bank of Scotland	0.65	0	0.05
Barclays	0.45	0	0.05
Y Gyfradd Sylfaenol	0.75	0.10	0.10

- 21 Mae ymgynghorwyr Rheoli'r Trysorlys, sef Arlingclose, yn rhagweld y bydd y gyfradd sylfaenol yn aros ar 0.10% cyhyd ag y gellir gweld. O ran yr ochr fuddsoddi, mae risg o gyfraddau negyddol sef bydd sefydliadau ariannol yn codi tâl am ddal buddsoddiadau ariannol. Ar hyn o bryd, mae'r Swyddfa Rheoli Dyledion yn codi -0.03% am arian sy'n cael ei adneuo am gyfnod hyd at 1 wythnos. Yn ffodus, nid oes gofyn i'r Awdurdod ddefnyddio'r Swyddfa Rheoli Dyledion i adneuo arian ar hyn o bryd.
- 22 Ar yr ochr fenthycyca, mae'r Awdurdod mewn sefyllfa fenthycyca net, ac mae'n defnyddio benthyciadau byrdymor i ariannu rhan sylweddol o'r rhaglen gyfalaf. Ar hyn o bryd, mae digon o hylifedd yn y farchnad i adnewyddu benthyciadau byrdymor pan fyddant yn aeddfedu. Oherwydd y gostyngiad yn y gyfradd sylfaenol, mae'r cyfraddau a gynigir yn llawer is na'r cyfraddau yr oeddem yn eu talu ym mis Mawrth. Mae digon o ddarpariaeth yn y gyllideb ar gyfer y llog sy'n daladwy, ac oherwydd y gostyngiad yn y cyfraddau amcangyfrifir y bydd y sefyllfa alldro yn is na'r gyllideb a osodwyd ar ddechrau'r flwyddyn.
- 23 Er mwyn lliniaru rhag risg credyd, risg hylifedd a risg marchnadoedd, mae'r awdurdod yn gwneud y canlynol:
- Dadansoddi llif arian yr awdurdod yn ddyddiol er mwyn mynd i'r afael ag unrhyw anghenion benthycyca neu fuddsoddi.
 - Mae'r ymgynghorwyr Rheoli'r Trysorlys (Arlingclose) yn monitro partiön i gontract (sefydliadau yr ydym yn buddsoddi gyda nhw ar hyn o bryd neu y gallem fuddsoddi gyda nhw) yn ddyddiol ynghylch pa mor deilwng ydynt i gael credyd a beth yw'r tebygolrwydd y bydd y sefydliad yn methu.
 - Caiff arian dros ben ei gadw mor isel â phosibl, ac mae'n cael ei gadw ar hyn o bryd mewn cyfrifon galw ar resymau llif arian.
 - Mae unrhyw brinder o ran Benthyciadau'r Farchnad (sef benthycyca o Awdurdodau Lleol ar hyn o bryd) yn golygu bod yr Awdurdod yn gallu newid i'r Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus os bydd angen (costau ychwanegol).

Risgiau eraill

- 24 Mae Covid-19 eisoes wedi cael effaith ar y gwaith o gyflawni'r rhaglen gyfalaf, ac er bod hyn yn cael ei fonitro'n agos mae risg y bydd yr Awdurdod yn gweld rhagor o darfu felly gallai'r gwariant cyfalaf amrywio. Bydd hyn yn cael effaith ar y dangosyddion darbodous. Mae'r wybodaeth a ddefnyddir i lunio'r adroddiad hwn yn seiliedig ar yr wybodaeth orau sydd ar gael ynghyd â'r rhagamcanion sydd ar gael ar hyn o bryd.

- 25 Mae Brexit yn dal yn ffactor anhysbys, ac er nad oes unrhyw arwyddion y bydd yn effeithio ar y cyfraddau llog a'r swyddogaeth rheoli'r trysorlys fe allai gael effaith ar gost nwyddau a gwasanaethau, a gallai hynny arian at gostau uwch i'r rhaglen gyfalaf. Mae'r risg yn anhysbys ar hyn o bryd, a bydd y sefyllfa'n parhau i gael ei monitro.

GOBLYGIADAU

Amcanion Llesiant	Mae cysylltiad rhwng yr adroddiad hwn ac amcanion llesiant tymor hir ATAGC. Mae'r adroddiad yn sicrhau bod asedau i gefnogi gwasanaethau rheng flaen yn cael eu prynu mewn modd doeth, fforddiadwy a chynaliadwy. Mae'n sicrhau bod digon o fuddsoddiad yn digwydd yn y seilwaith i alluogi'r gwasanaeth i ddarparu ymatebion brys a gwaith ataliol ymhell i'r dyfodol.
Cyllideb	Gosodir y gyllideb bob blwyddyn ar gyfer cyllido cyfalaf, a hynny'n unol ag adroddiad y Trysorlys.
Cyfreithiol	Mae'r fframwaith rheoleiddiol wedi'i nodi ym mharagraff 1.
Staffio	Dim
Cydraddoldeb/Hawliau Dynol/Y Gymraeg	Dim
Risgiau	Buddsoddi arian dros ben – mae risg y gallai'r sefydliad ariannol lle mae arian y gwasanaeth yn cael ei fuddsoddi fethu, gan golli rhan o'r prifswm a fuddsoddwyd. Fodd bynnag, un o ddibenion yr adroddiad yw lleihau'r risg hwn.

DANGOSYDDION DARBODUS

		2020/21 £	2021/22 £	2022/23 £
1	Gwariant Cyfalaf Amcangyfrif Gwreiddiol Amcangyfrif Diwygiedig	4,089,000 1,013,595	3,685,000 3,386,938	2,985,000 2,647,460
2	Gofyniad Cyllido Cyfalaf Dangosydd Gwreiddiol Dangosydd Diwygiedig	34,464,816 30,551,333	35,563,389 31,767,924	35,780,556 32,108,263
3	Terfyn Awdurdodedig Dangosydd Gwreiddiol Dangosydd Diwygiedig	36,464,816 32,551,333	37,563,389 33,767,924	37,780,556 34,108,263
4	Ffin Weithredol Dangosydd Gwreiddiol Dangosydd Diwygiedig	34,464,816 30,551,333	35,563,389 31,767,924	35,780,556 32,108,263
5	Cymhareb rhwng y Costau Cyllido a'r Llif Refeniw Net Dangosydd Gwreiddiol Dangosydd Diwygiedig	7.89% 7.48%	8.63% 7.23%	8.99% 7.42%